

Nr 260

Av herr Ståhl m. fl., i anledning av vissa av Kungl. Maj:t gjorda framställningar under femte huvudtiteln.

I en motion till 1958 års A-riksdag, som till följd av riksdagsupplösningen inte blev behandlad, yrkades från vårt håll på en allmän översyn av socialpolitikens administrativa och principiella utformning. Efter riksdagens upplösning tillsatte Kungl. Maj:t den socialpolitiska kommittén, vilken fått till uppgift att göra en allmän översyn av socialpolitikens tekniska utformning.

Därmed bör man emellertid inte vara förhindrad att under tiden för utredningsarbetet granska de möjligheter till besparingar som redan nu kan erbjuda sig.

Vid en granskning av femte huvudtiteln i årets statsverksproposition har vi sålunda funnit, att det är möjligt att åstadkomma vissa nedskärningar av de av Kungl. Maj:t föreslagna anslagen för budgetåret 1959/60.

De föreslagna besparingarna belöper sig till ett sammanlagt belopp av 2 750 000 kronor.

Förslag till besparingar under femte huvudtiteln

Punkt 18. Ersättningar till kommunerna enligt socialhjälp- och barnavårdslagarna

Detta anslag är avsett att ge gottgörelse åt kommunerna för vissa socialhjälp- och barnavårdskostnader avseende hjälp till huvudsakligen utländska medborgare samt personer i åldern 18—21 år, vilka omhändertagits för skyddsuppfostran utan att vara intagna på ungdomsvårdsskola.

Anslaget har tidigare under en rad av år varit uppfört med ca 6 milj. kronor. Under föregående budgetår behövde emellertid endast något mer än hälften av anslaget tagas i anspråk.

Till följd av den ringa medelsförbrukningen detta år begär socialstyrelsen i sina petita att anslaget skall upptagas med ett belopp som med 750 000 kronor understiger det för de två närmast föregående åren anvisade beloppet. Samtidigt påpekar man, att en av delposterna, vilken är avsedd för vård av vissa estlandssvenska och andra åldringar, visar en stigande tendens. Det med det lägre beloppet begärda anslaget är således beräknat med hänsyn till denna kostnadsökning.

Trots detta föreslår socialministern, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Vi anser oss emellertid kunna godtaga socialstyrelsens beräkning av medelsbehovet för kommande budgetår och föreslår därför, att anslaget upp-

föres i enlighet med styrelsens förslag till 5 150 000 kronor, vilket alltså i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en besparing med 750 000 kronor.

Punkt 25. *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag*

Detta anslag var för föregående budgetår uppfört med 9,5 milj. kronor men har för kommande budgetår föreslagits höjt till 16 milj. kronor.

Anledningen till att medelsförbrukningen under förevarande anslag beräknas stiga så kraftigt är väntade utgiftstegringar dels till följd av att bidragsförskotten fr. o. m. den 1 juli 1957 höjts från 600 till 720 kronor, vilket till följd av gällande ansökningsförfarande påverkar statens utgifter för ändamålet fr. o. m. kommande budgetår, dels till följd av det vid samma tid beslutade utfyllnadsbidraget för vilket gäller motsvarande ansökningsförfarande.

Socialstyrelsen har med hänsyn till dessa omständigheter beräknat att utgifterna för budgetåret 1959/60 skall komma att uppgå till 15 milj. kronor.

Det av socialministern föreslagna beloppet överstiger således socialstyrelsens krav med 1 milj. kronor.

Liksom när det gäller ersättningen till kommunerna för i föregående avsnitt behandlade socialhjälp- och barnavårdskostnader, är vi även här beredda att godtaga socialstyrelsens medelsberäkning och föreslår därför, att anslaget uppföres med 15 milj. kr.

Punkterna 32 och 33. *Ferieresor för barn och husmödrar*

Anslaget till ferieresor för barn har för kommande budgetår föreslagits utgå med 2 milj. kronor, vilket innebär att socialministern funnit anledning att minska detta anslag.

Som motiv för prutningen anför departementschefen att resandefrekvensen har sjunkit i förhållande till föregående år och att till följd härav medelsåtgången under budgetåret 1957/58 med närmare en halv milj. kronor understigit det beviljade anslaget.

För vår del anser vi, att anslaget bör kunna minskas ytterligare utan att detta på något allvarligt sätt behöver drabba dem för vilka dessa resebidrag är avsedda.

Det bör således enligt vår mening vara motiverat med en viss begränsning av de utgående förmånerna, vilket lämpligast kan ske genom en höjning av de enskildas avgifter. Därvid vill vi föreslå, att avgift även utgår till barn som reser till koloni liksom för husmödrar som reser till av socialstyrelsen kontrollerade semesterhem. F. n. uttages ingen resekostnad av den enskilde för dessa resor. Vi föreslår, att för barn och vårdare, som reser till koloni, bidrag av statsmedel skall utgå för resekostnader till den del dessa överstiger fem kronor samt att för husmors resa till semesterhem bidrag på mot-

svarande sätt skall utgå för den del med vilken resekostnaderna överstiger 10 kronor.

För barn- och husmodersresor till enskilt ordnad ferievistelse föreslår vi, att bidrag av statsmedel utgår för den del resekostnaden överstiger fem resp. tio kronor. Samma kostnadsgräns skall gälla för vårdare, som medföljer barn på sådan resa. De angivna resekostnaderna avser turochreturresor.

Man torde knappast behöva befara, att dessa kostnadshöjningar skall i någon nämnvärd utsträckning få barnfamiljerna att avstå från att sända sina barn ut till landet eller att husmodern avstår från den dock mycket billiga semestervistelse som den kvarstående delen av förmånen erbjuder.

De kategorier, utöver de rena socialvårdsfallen, för vilka ekonomiska svårigheter kan tänkas uppstå genom denna höjning av avgifterna, är mångbarnsfamiljerna och de ensamstående mödrarna. De särbestämmelser enligt vilka bidrag med hela resekostnaden alltid utgår till dessa båda kategorier bör därför kvarstå oförändrade.

Resandefrekvensen har, vilket framgår av socialstyrelsens statistik för resor till enskild ferievistelse företagna av barn över 6 år, minskat från 20 375 1955 till 16 635 1957 eller med ca 18 %. För koloniresorna är nedgången ca 2 % under motsvarande tid. Husmodersresorna till enskilt ordnad semestervistelse har under samma tid minskat med närmare 23 % medan husmodersresor till semesterhem i socialstyrelsens regi under motsvarande tid ökat med ca 12 %.

Med hänsyn härtill synes en viss nedsättning av de föreslagna anslagen kunna ske även med bibehållna bidragsförmåner. Med de av oss föreslagna ökade enskilda avgifterna, vilka med bibehållen resefrekvens (1957 års siffror) skulle ge omkring 480 000 kronor i minskade statsutgifter, torde anslaget kunna skäras ned med 500 000 kronor för anslaget till ferieresor för barn och med 300 000 kronor för anslaget till ferieresor för husmödrar.

Punkt 34. *Bidrag till driften av semesterhem*

Till driften av semesterhem bidrar staten enligt nu gällande regler med 2: 50 kronor per gäst och dag under förutsättning att landsting eller annan kommun betalar minst 1: 50 kronor per gäst och dag.

Vi föreslår, att statsbidraget i avvaktan på de resultat som den inom socialdepartementet arbetande utredningen kan komma till sänkes till 1: 50 kronor eller lika med det som erlägges av kommunerna. Denna minskning av statsbidraget innebär en kostnadsbesparing på ca 200 000 kronor i förhållande till av Kungl. Maj:ts föreslaget belopp.

Med stöd av ovanstående hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, femte huvudtiteln budgetåret 1959/60

1) under *punkten 18, Ersättning till kommunerna enligt socialhjälps- och barnvårdslagen* måtte anvisa ett förslagsanslag av 5 150 000 kronor;

2) under punkten 25, Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott och utfyllnadsbidrag måtte anvisa ett förslagsanslag av 15 000 000 kronor;

3) under punkterna 32 och 33, Ferieresor till barn och husmödrar måtte besluta,

a) att ferieresa till enskilt ordnad ferievistelse, som helt eller delvis företages med järnväg, bekostas av statsmedel till den del resekostnaderna för barn och vårdare fram och åter överstiger tio kronor vardera,

b) att ferieresa till barnkoloni, som helt eller delvis företages med järnväg, bekostas med statsmedel till den del resekostnaderna för barn med vårdare fram och åter överstiger fem kronor,

c) att ferieresor för husmödrar till enskilt ordnad semestervistelse, som helt eller delvis företages med järnväg, bekostas av statsmedel till den del resekostnaderna fram och åter överstiger 20 kronor,

d) att sådan ferieresa, som företages till något av de av socialstyrelsen godkända semesterhemmen, bekostas av statsmedel till den del resekostnaderna fram och åter överstiger tio kronor,

e) att till *Ferieresor för barn* anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor,

f) att till *Ferieresor till husmödrar* anvisa ett förslagsanslag av 700 000 kronor;

4) under punkten 21, *Bidrag till driften av semesterhem* måtte anvisa ett förslagsanslag av 340 000 kronor.

Stockholm den 27 januari 1959

Ebbe Rydén

Sven Antby

Manne Ståhl

Henning Gustafsson

i Skellefteå